

УДК 347.952-051(497.11)

CERIF: S 142

DOI: 10.51204/Anali_PFBU_26306A

Др Никола БОДИРОГА*

**ОДГОВОРНОСТ ЈАВНОГ ИЗВРШИТЕЉА ЗА ШТЕТУ
ПРОУЗРОКОВАНУ У ВРШЕЊУ ЈАВНИХ ОВЛАШЋЕЊА:
КОМЕНТАР ПРЕСУДЕ ВРХОВНОГ СУДА**

Преношењем овлашћења са судова на јавне извршитеље у извршном поступку поставило се питање надзора над радом нове правосудне професије. Рад јавних извршитеља надзиру Министарство правде и Комора јавних извршитеља, што може имати за последицу покретање дисциплинског поступка. Судови одлучују о правним лековима и правним средствима изјављеним против њихових одлука и радњи. Ти видови контроле уређени су законским одредбама, а надзор Министарства правде и Коморе јавних извршитеља једним делом и подзаконским актима. О одговорности јавних извршитеља за штету проузроковану у вршењу јавних овлашћења постоји само једна законска одредба, што је изазвало одређене недоумице у судској пракси. Предмет овог рада јесте анализа пресуде Врховног суда у којој су разматрана спорна правна питања.

Кључне речи: *Јавни извршитељ. – Вршење јавних овлашћења. – Одговорност за штету. – Врховни суд.*

* Редовни професор, Универзитет у Београду – Правни факултет, члан Високог савета судства, Србија, bodiroga@ius.bg.ac.rs, ORCID iD: 0009-0006-0615-3616.

1. ПОСТУПАК ПРЕД ЈАВНИМ ИЗВРШИТЕЉЕМ И ПОСТУПАК ПРЕД НИЖЕСТЕПЕНИМ СУДОВИМА

Извршни поверилац је поднео јавном извршитељу предлог за извршење на основу извршне исправе – правноснажног и извршног решења Прекршајног суда у Панчеву ПР 8502/2021 од 18. јула 2022. године, против извршног дужника Републике Србије, Прекршајни суд у Панчеву, у предмету ИИ 3/2023. Јавни извршитељ је 30. јануара 2023. године донео решење о извршењу ИИ 3/2023. Против тог решења извршни поверилац је поднео приговор који је решењем Основног суда у Панчеву ИПВ (И) 37/2023 од 7. марта 2023. године одбијен као неоснован те је потврђено побијано решење јавног извршитеља. Потом је јавни извршитељ 23. марта 2023. године донео решење о трошковима поступка. Тим решењем утврђено је да трошкови поступка пред јавним извршитељем износе 1.861,20 динара и обавезан је извршни поверилац да их плати. У образложењу решења јавни извршитељ се позвао на одредбе Закона о извршењу и обезбеђењу¹ и Јавноизвршитељске тарифе.² Против решења јавног извршитеља извршни поверилац је изјавио приговор. Основни суд у Панчеву је решењем ИПВ (И) 67/2023 од 13. јуна 2023. године усвојио приговор и укинуо решење јавног извршитеља о трошковима поступка. Истим решењем Основни суд у Панчеву је одбио захтев извршног повериоца за накнаду трошкова на име састава приговора, са образложењем да се не ради о пратећим трошковима који се могу приписати извршном дужнику. Према схватању Основног суда у Панчеву, извршни дужник није својим понашањем скривео тај трошак и то није трошак у вези са спровођењем извршења. Извршни поверилац је ради састава приговора ангажовао пуномоћника из реда адвоката и на име трошкова за састав приговора на рачун пуномоћника уплатио износ од 18.000 динара.

Након што је решењем Основног суда у Панчеву одбијен захтев извршног повериоца за накнаду трошкова на име састава приговора против решења јавног извршитеља, извршни поверилац је поднео тужбу против јавног извршитеља ради накнаде штете. Тужбом у парничном поступку он је од туженог јавног извршитеља као накнаду штете захтевао исти онај износ који је Основни суд у Панчеву одбио да му додужи на име трошкова извршног поступка, заједно са законском затез-

¹ Закон о извршењу и обезбеђењу – ЗИО, *Службени гласник РС* 106/2015, 106/2016 – аутентично тумачење, 113/2017 – аутентично тумачење, 54/2019, 9/2020 – аутентично тумачење, 10/2023 – др. закон и 91/2025.

² Јавноизвршитељска тарифа, *Службени гласник РС* 93/2019 и 15/2023.

ном каматом од дана доношења пресуде па до исплате, као и трошкове парничног поступка од дана извршности пресуде па до исплате. Основни суд у Панчеву је пресудом одбио тужбени захтев као неоснован. Закључио је да не постоји одговорност јавног извршитеља за штету коју је евентуално претрпео тужилац, односно извршни поверилац у извршном поступку. Основни суд у Панчеву је утврдио и да не постоји узрочно-последична веза између радњи туженог јавног извршитеља и настале штете јер је јавни извршитељ поступао као носилац јавних овлашћења, у складу са релевантним законским одредбама. Неспорно је да је тужилац имао трошкове за састав приговора од стране адвоката, као и да је тај приговор против решења јавног извршитеља усвојен. Сама чињеница да је јавни извршитељ погрешно протумачио одредбу закона или да је применио погрешну законску одредбу не представља повреду дужности у вршењу функције. Изражено мишљење у тумачењу права и доношење одлуке која је заснована на том мишљењу не може бити основ одговорности за штету. Имајући то у виду, Основни суд у Панчеву је пресудом П 1516/2023 од 23. јануара 2024. године одбио тужбени захтев као неоснован и наложио тужиоцу да туженом јавном извршитељу накнади трошкове парничног поступка.

Против пресуде Основног суда у Панчеву тужилац је изјавио жалбу. Пресудом Вишег суда у Панчеву Гж 323/2024 од 29. октобра 2024. године преиначена је пресуда Основног суда у Панчеву тако што је усвојен тужбени захтев и обавезан тужени јавни извршитељ да тужиоцу исплати захтевани износ од 18.000 динара са законском затезном каматом од дана доношења пресуде па до исплате, као и трошкове парничног поступка са законском затезном каматом од дана извршности пресуде па до исплате. Виши суд у Панчеву је закључио да је кривицом туженог јавног извршитеља проузрокована штета тужиоцу (ранијем извршном повериоцу) јер је тужилац морао да ангажује адвоката ради састава приговора против решења јавног извршитеља којим је одлучено о трошковима извршног поступка. У образложењу је навео да су испуњени услови за заснивање одговорности туженог јавног извршитеља за штету коју је проузроковао тужиоцу (извршном повериоцу), у смислу чл. 154 и 158 Закона о облигационим односима.³

³ Закон о облигационим односима – 300, *Службени лист СФРЈ* 29/1978, 39/1985, 45/1989 – одлука УСЈ и 57/1989, *Службени лист СРЈ* 31/1993 и *Службени гласник РС* 18/2020.

На парнични поступак који се водио пред Основним судом у Панчеву као првостепеним судом и пред Вишим судом у Панчеву као другостепеним судом примењиване су одредбе Закона о парничном поступку⁴ којима се уређује поступак у споровима мале вредности. То је посебан парнични поступак у којем постоје бројна одступања у односу на општи парнични поступак. Тужба се не доставља туженом на одговор него заједно са позивом на рочиште за главну расправу. Припремно рочиште се не одржава (чл. 472 ЗПП). Странке су дужне да све чињенице и доказе изнесу до закључења првог рочишта за главну расправу, што значи да се у жалби против пресуде не могу износити нове чињенице и нови докази. Жалба против првостепене пресуде може се изјавити само због апсолутно битних повреда одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права (чл. 473 и чл. 479 ст. 1 ЗПП). У поступку по жалби другостепени суд не може решењем да укине пресуду првостепеног суда и врати предмет на поновно суђење ако сматра да због нових чињеница и нових доказа, ради правилног утврђивања чињеничног стања, треба да се одржи нова главна расправа пред првостепеним судом. Другостепени суд не може ни да решењем укине првостепену пресуду и врати предмет првостепеном суду ради поновног суђења уколико сматра да је због погрешне примене материјалног права чињенично стање било непотпуно утврђено (чл. 479 ст. 2 ЗПП). Та овлашћења другостепени суд нема у споровима мале вредности.

Одредбом чл. 479 ст. 6 ЗПП прописано је да ревизија није дозвољена у споровима мале вредности. Првобитно је било спорно да ли цитирана законска одредба обухвата само (општу) ревизију или и посебну ревизију. У својим одлукама, Врховни касациони суд, односно Врховни суд⁵, заузео је став да посебна ревизија може бити дозвољена у спору мале вредности уколико су испуњени услови из чл. 404 ЗПП. То значи да Врховни суд може одлучивати о посебној ревизији и у споровима мале вредности ако је то потребно да би се размотрила правна питања

⁴ Закон о парничном поступку – ЗПП, *Службени гласник РС* 72/2011, 49/2013 – одлука УС, 74/2013 – одлука УС, 55/2014, 87/2018, 18/2020 и 10/2023 – др. закон.

⁵ Чланом 92 Закона о уређењу судова (*Службени гласник РС* 10/2023) прописано је да од дана конституисања Високог савета судства, односно од 10. маја 2023. године, Врховни касациони суд наставља са радом као Врховни суд, у складу са тим законом.

од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана или ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права.⁶

Против пресуде Вишег суда у Панчеву тужени јавни извршитељ је поднео посебну ревизију. Врховни суд је прихватио да одлучује о посебној ревизији налазећи да су испуњени услови из чл. 404 ЗПП, односно да је неопходно уједначити судску праксу о правним питањима која се постављају у том парничном поступку.

2. ОДЛУКА И СТАВОВИ ВРХОВНОГ СУДА

Одлучујући о посебној ревизији туженог јавног извршитеља, Врховни суд је пресудом Рев 1028/2025 од 21. новембра 2025. године преиначио пресуду Вишег суда у Панчеву Гж 323/2024 од 29. октобра 2024. године тако што је потврдио пресуду Основног суда у Панчеву П 1516/2023 од 23. јануара 2024. године и жалбу тужиоца против те пресуде одбио као неосновану.⁷ Истом пресудом Врховни суд је одбио захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка и обавезао тужиоца да туженом накнади трошкове ревизијског поступка. У образложењу пресуде Врховни суд је закључио да је Виши суд у Панчеву као другостепени суд погрешно применио материјално право када је закључио да постоји одговорност туженог јавног извршитеља за штету коју је претрпео тужилац. Врховни суд је нашао да то што је решењем Основног суда у Панчеву укинута решење јавног извршитеља којим је одлучено о трошковима поступка не може представљати основ одговорности јавног извршитеља за штету. Уколико је јавни извршитељ донео одлуку у складу са својим законским овлашћењима, чињеница да није применио законску одредбу коју је требало да примени или ју је применио на неодговарајући начин не значи да су испуњени услови из чл. 498 ст. 1 ЗИО, којим је прописано да јавни извршитељ одговара целокупном својом имовином за штету коју својом кривицом проузрокује у извршном поступку или поступку обезбеђења. Преиначење или укидање одлуке јавног извршитеља у поступку по правном леку не може водити закључку да је јавни извршитељ одговоран за проузроковану штету.

⁶ Пресуда Врховног касационог суда Рев 9826/2022 од 15. децембра 2022. године, решење Врховног касационог суда Рев 4902/2019 од 4. децембра 2019. године и решење Врховног касационог суда Прев 260/2015 од 10. марта 2016. године.

⁷ Пресуда Врховног суда Рев 1028/2025 од 21. новембра 2025. године.

У чл. 498 ст. 1 ЗИО говори се о штети коју јавни извршитељ проузрокује својом кривицом, а Виши суд у Панчеву се у образложењу своје пресуде само позвао на чл. 154 и 158 ЗОО, а не види се на који начин је утврђено да постоји одговорност туженог јавног извршитеља за проузроковану штету. Виши суд у Панчеву је прихватио чињенично стање утврђено у првостепеном поступку као правилно и потпуно, али је нашао да је Основни суд у Панчеву погрешно применио материјално право када је закључио да преиначење или укидање одлуке јавног извршитеља у поступку по правном леку само по себи није довољно да би се засновала одговорност за штету. Виши суд у Панчеву је на основу чињенице да је одлука јавног извршитеља укинута у поступку по правном леку утврдио да постоји његова одговорност за штету. Супротно схватању Вишег суда у Панчеву, Врховни суд је закључио да није доказана незаконитост и неправилност у поступању јавног извршитеља, односно да није утврђено да је тужени јавни извршитељ својом кривицом проузроковао штету тужиоцу (извршном повериоцу из извршног поступка). Због свега тога, Врховни суд је преиначио пресуду Вишег суда у Панчеву налазећи да је јавни извршитељ поступао у границама поверених јавних овлашћења и да не може бити одговоран за штету. Примена неодговарајуће законске норме или погрешно тумачење законске норме, односно изражено правно мишљење у тумачењу права не може представљати основ за одговорност јавног извршитеља, без обзира на то да ли је тако донета одлука јавног извршитеља потврђена, преиначена или укинута у поступку по правном леку.

Исто питање се поставило пред Врховним судом и у предмету Рев 2404/2025.⁸ Јавни извршитељ је 14. септембра 2022. године, на основу правноснажне и извршне пресуде Основног суда у Панчеву Прр1 73/2021 као извршне исправе, донео решење о извршењу против извршног дужника Републике Србије, Високи савет судства, Привредни суд у Панчеву, у предмету ИИ 128/2022. Против тог решења јавног извршитеља извршни поверилац је поднео приговор који је одбијен решењем Основног суда у Панчеву ИПВ (И) 139/2022 од 20. октобра 2022. године. Јавни извршитељ је, одлучујући о трошковима поступка решењем од 22. маја 2023. године, обавезао извршног повериоца да плати износ од 3.824,18 динара. Против тог решења извршни поверилац је изјавио приговор који је решењем Основног суда у Панчеву ИПВ (И) 94/2023 од 13. јуна 2023. године усвојен, али је истим решењем одбијен захтев извршног повериоца за накнаду трошкова поступка на име састава приговора. Основни суд у Панчеву је у образложењу решења

⁸ Пресуда Врховног суда Рев 2404/2025 од 14. новембра 2025. године.

навео да се не ради о пратећим трошковима који се могу приписати извршном дужнику, с обзиром на то да он својим понашањем није проузроковао тај трошак и да се не ради о трошку у вези са спровођењем извршења. Извршни поверилац је ради састава приговора ангажовао пуномоћника из реда адвоката и на име трошкова за састав приговора на рачун пуномоћника уплатио износ од 18.000 динара. Потом је извршни поверилац као тужилац тај исти износ од 18.000 динара потраживао у парничном поступку као накнаду штете због незаконитог и неправилног рада јавног извршитеља. Пресудом Основног суда у Панчеву П 1532/2023 од 16. јануара 2024. године усвојен је тужбени захтев. У образложењу пресуде Основног суда у Панчеву наведено је да је тужени јавни извршитељ својом кривицом проузроковао штету тужиоцу (ранијем извршном повериоцу) јер је тужилац морао да ангажује пуномоћника из реда адвоката ради састава приговора против решења којим је јавни извршитељ одлучио о трошковима извршног поступка. Основни суд у Панчеву је оценио да су испуњени услови за заснивање одговорности јавног извршитеља за штету коју је претрпео тужилац, у складу са чл. 154 и 158 ЗОО. Одлучујући о жалби туженог јавног извршитеља, Виши суд у Панчеву је пресудом Гж 315/2024 од 29. октобра 2024. године одбио жалбу као неосновану и потврдио пресуду Основног суда у Панчеву. Виши суд у Панчеву је закључио да је Основни суд у Панчеву правилно применио материјално право када је наложио туженом јавном извршитељу да тужиоцу исплати накнаду штете. Врховни суд је и у овом предмету дозволио одлучивање о посебној ревизији, ради уједначавања судске праксе. У образложењу пресуде Врховни суд је заузео став да је о захтеву тужиоца за накнаду трошкова правноснажно одлучено решењем Основног суда у Панчеву, у извршном поступку у којем је тужилац имао својство извршног повериоца. Захтев извршног повериоца за накнаду трошкова је правноснажно одбијен у извршном поступку, па самим тим извршни поверилац не може исти тај износ потраживати као накнаду штете у парничном поступку. Врховни суд је у образложењу пресуде навео и да јавни извршитељ не може да одговара за мишљење изражено у својој одлуци.

Поводом одговорности јавног извршитеља за штету проузроковану у вршењу јавних овлашћења, Привредни апелациони суд је у предмету 6 Пж 7329/2022,⁹ одлучујући о жалби тужиоца против пресуде Привредног суда у Београду, закључио да то што су одлуке туженог јавног извршитеља укидане, односно преиначавање није довољно да

⁹ Пресуда Привредног апелационог суда 6 Пж 7329/2022 од 6. јуна 2024. године.

би се утврдило постојање његове одговорности за штету, у смислу чл. 498 ст. 1 ЗИО. Тим чланом ЗИО прописано је да јавни извршитељ својом целокупном имовином одговара за штету коју својом кривицом проузрокује у поступку извршења и обезбеђења. Ако је поступање јавног извршитеља било у оквирима његових законских овлашћења, преиначење или укидање одлуке јавног извршитеља нема за последицу његову одговорност за евентуално проузроковану штету.

3. ПОВЕРАВАЊЕ ЈАВНИХ ОВЛАШЋЕЊА ЈАВНИМ ИЗВРШИТЕЉИМА

У складу са чл. 97 т. 2 Устава, Република Србија уређује поступак пред судовима и другим државним органима. Уставом су прописана начела на којима је заснована организација судства и вршење судијске функције, као и уставна права чије се поштовање мора обезбедити у судским поступцима. Члан 137 Устава носи назив „Поверавање јавних овлашћења и јавне службе“. Законом се може поверити обављање одређених послова из надлежности Републике Србије, и то аутономној покрајини или јединици локалне самоуправе (ст. 1). Одређена јавна овлашћења могу бити поверена и предузећима, установама, организацијама и појединцима (ст. 2). Јавна овлашћења могу законом бити поверена и посебним органима који врше регулаторну функцију у појединим областима или делатностима (ст. 3). Република Србија, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе могу основати јавне службе (ст. 4). Њихово уређење и рад прописује се законом (ст. 5).¹⁰

Цитиране уставне одредбе се односе на поверавање јавних овлашћења у области државне управе. У Уставу се не могу наћи одредбе о преношењу јавних овлашћења са судова на јавне бележнике и јавне извршитеље. Основни текст Устава је из 2006. године, али ситуација није промењена ни након измена Устава у области правосуђа 2022. године. То не значи да је поверавање одређених јавних овлашћења јавним бележницима и јавним извршитељима у супротности са Уставом.

¹⁰ У складу са чл. 33 ст. 4 Устава СР Немачке, правило је да се извршење послова из надлежности државе као стални задатак преноси на припаднике јавних служби који су у јавноправном односу и морају да буду одани јавној служби. <https://www.gesetze-im-internet.de/gg/>, последњи приступ 30. јула 2026.

Јавни извршитељи су уведени у правни систем Законом о извршењу и обезбеђењу из 2011. године.¹¹ У том закону је коришћен термин „извршитељ“, а термин јавни извршитељ је уведен важећим законом. Одмах након почетка рада извршитеља у складу са одредбама ЗИО 2011 поставило се питање да ли је поверавање овлашћења извршитељима који нису запослени у суду у складу са Уставом. Иницијативом која је поднета Уставном суду оспорене су одредбе чл. 251–256 ЗИО 2011 којима је био уређен посебан извршни поступак за намирење новчаних потраживања из комуналних и сличних услуга. Иницијатори су тврдили да је тиме што је извршитељима дато овлашћење да одлучују о предлогу за извршење ради намирења новчаних потраживања из комуналних и сличних услуга прекршен чл. 32 ст. 1 Устава, односно право на правично суђење, јер је по оспореним одредбама тадашњег Закона о извршењу и обезбеђењу извршитељ преузео улогу суда. Уставни суд је одбацио иницијативу за оцену уставности тих одредаба тадашњег Закона о извршењу и обезбеђењу (Бодирога 2014, 121–122).

Уставни суд је заузео став да одредба чл. 32 ст. 1 Устава, којом се јемчи право на правично суђење и право на приступ суду као елемент тог права, не значи да суд мора да одлучује о правима и обавезама физичких и правних лица у свим фазама једног поступка. Такав став Уставни суд је већ исказао поводом сличног правног питања, у поступку оцене уставности Закона о прекршајима у предмету *IУз-1577/2010* од 25. априла 2013. године. У том смислу, Уставни суд се позвао и на ставове Европског суда за људска права поводом домаћаја примене чл. 6 ст. 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода. Европски суд за људска права је поводом тог питања истакао да се не тражи од држава да сваки „спор о цивилним правима и обавезама“ подвргну поступку чији би се сваки стадијум одвијао пред судским телима. Ако се један стадијум поступка одвија пред неким другим телом, захтевима те одредбе удовољено је ако се накнадни стадијум одвија пред судом у спору пуне јурисдикције (пресуда у предмету *Albert u Le Compte protiv Белгије* од 10. фебруара 1983. године). Према ставу Уставног суда, Законом о извршењу и обезбеђењу прописана могућност да извршитељ одлучује о предлогу за извршење на основу веродостојне исправе за намирење новчаних потраживања по основу комуналних и сличних услуга није уставноправно спорна. Законодавац може у складу са својим уставним овлашћењима да пропише ко ће и по којим процесним правилима водити одређене извршне поступке. У вршењу тих овлашћења

¹¹ Закон о извршењу и обезбеђењу – ЗИО 2011, *Службени гласник РС* 31/2011, 99/2011 – др. закон, 109/2013 – одлука УС, 55/2014.

законодавац се руководи законодавном политиком и проценом целисходности. Имајући у виду изнете аргументе, Уставни суд је нашао да је поднета иницијатива у том делу очигледно неоснована.¹²

На овом месту вреди поменути и став Уставног суда поводом поверавања одређених јавних овлашћења јавним бележницима у ванпарничном поступку. У иницијативама поднетим Уставном суду наведено је како је, давањем овлашћења јавним бележницима да воде поједине ванпарничне поступке и да предузимају поједине радње у тим поступцима, део судских овлашћења пренет органима извршне власти. Уставни суд је заузео став да су ти наводи у целости неосновани. Имајући у виду да је одредбама Закона о ванпарничном поступку тачно прописано који се ванпарнични поступци могу поверити јавним бележницима и под којим условима, као и надзорна овлашћења суда и могућност изјављивања правних лекова против одлука које доносе јавни бележници као повереници суда, не могу се прихватити ставови да су јавни бележници преузели овлашћења судске власти. Поверавањем вођења одређеног ванпарничног поступка јавном бележнику суд није искључен из тог поступка јер јавни бележник поступа као повереник суда који врши контролу рада јавног бележника и под условима одређеним законом може му одузети додељени предмет, а, осим тога, решење донето од стране јавног бележника може се побијати на исти начин и под истим условима као и решење суда. Имајући у виду све те аргументе, Уставни суд је решењем одбацио иницијативу за покретање поступка за оцену уставности чл. 30а–30з Закона о ванпарничном поступку (Бодирога 2026, 575–576).¹³ Одлука није донета једногласно, а један судија је издвојио мишљење наводећи да Уставни суд није дао одговор на питање да ли се вођење ванпарничних поступака поверених јавним бележницима може сматрати вршењем судске власти и да ли је судска овлашћења уопште могуће поверавати недржавним субјектима.¹⁴

Законодавац је поверио одређена јавна овлашћења јавним извршитељима. Одредбом чл. 468 ст. 1 ЗИО прописано је да јавни извршитељ врши јавна овлашћења која су му поверена тим или другим законом. Може обављати делатност као предузетник или као члан ортач-

¹² Одлука Уставног суда ИУз-782/2012 од 27. фебруара 2014. године.

¹³ Закон о ванпарничном поступку – ЗВП, *Службени гласник РС* 25/1982 и 48/1988, *Службени гласник РС* 46/1995 – др. закон, 18/2005 – др. закон, 85/2012, 45/2013 – др. закон, 55/2014, 6/2015, 106/2015 – др. закон и 14/2022.

¹⁴ Одлука Уставног суда ИУз-97/2020 од 4. фебруара 2021. године и издвојено мишљење судије Тамаша Корхеца.

ког друштва чији су чланови искључиво јавни извршитељи (чл. 468 ст. 2 ЗИО). Он није државни службеник као што је то судски извршитељ, већ врши јавна овлашћења у оквиру ширег појма правосуђа (Кеча, Кнежевић 2022, 514).

Именовање јавних извршитеља врши министар правде на основу спроведеног јавног конкурса. Јавни извршитељ се именује за подручје вишег суда и подручје привредног суда, и то по правилу један јавни извршитељ на 25.000 становника. Број јавних извршитеља се може повећавати, у зависности од потреба или на образложени предлог Коморе јавних извршитеља (чл. 469 ЗИО). Услови за именовање јавног извршитеља прописани су одредбама чл. 471 ЗИО. За јавног извршитеља може да се именује пословно способан држављанин Републике Србије који испуњава следеће услове: 1) дипломирао је на правном факултету и има положен испит за јавног извршитеља и правосудни испит; 2) завршио је почетну обуку и има најмање две године радног искуства на пословима правне струке после положеног правосудног испита; 3) достојан је за делатност јавног извршитеља; 4) над ортачким друштвом чији је ортак не води се стечајни поступак; 5) против њега се не води кривични поступак за кривично дело против правног саобраћаја или службене дужности, није осуђиван за кривично дело на безусловну казну затвора од најмање шест месеци или за кажњиво дело које га чини недостојним делатности јавног извршитеља (чл. 471 ст. 2 ЗИО). За јавног извршитеља не може да се именује лице које је разрешено дужности јавног извршитеља или јавног бележника, коме је изречена дисциплинска мера брисања из именика адвоката или је разрешено судијске функције или функције јавног тужиоца или заменика јавног тужиоца (чл. 471 ст. 3 ЗИО).

У складу са чл. 493 ЗИО, јавни извршитељ врши следећа јавна овлашћења: 1) доноси решење о извршењу ради намирења новчаних потраживања проистеклих из комуналних услуга и сродних делатности; 2) одређује, мења и додаје средства и предмете извршења; 3) доноси решења и закључке; 4) предузима радње спровођења извршења или обезбеђења; 5) доставља одлуке и друге акте суда и јавног извршитеља и писмена странака и других учесника у поступку у којем је јавни извршитељ надлежан да спроводи извршење; 6) прибавља податке о извршном дужнику (чл. 30); 7) обавља друге послове прописане овим или посебним законом.¹⁵ Овлашћења јавног извршитеља

¹⁵ На пример, одредбом чл. 40 Закона о судским таксама, јавном извршитељу је поверено да спроводи принудну наплату судских такси против физичких лица.

могу се посматрати по фазама извршног поступка (одлучивање о предлогу за извршење и спровођење извршења). Јавни извршитељ је искључиво надлежан за одлучивање о предлогу за извршење и за спровођење извршења ради намирења новчаних потраживања насталих из комуналних и сродних делатности и новчаних потраживања према извршном дужнику Републици Србији, аутономној покрајини, јединици локалне самоуправе и корисницима буџетских средстава. У свим осталим извршним поступцима суд је надлежан да одлучује о предлогу за извршење. Правило је да је у фази спровођења извршења искључиво надлежан јавни извршитељ, а надлежност суда је ограничена на следеће ситуације: извршење чинидбе коју може предузети само извршни дужник; извршење ради нечињења или трпљења; извршење извршних исправа у вези са породичним односима, осим намирења потраживања по основу законског издржавања; враћање запосленог на рад и у оним извршним поступцима у којима је надлежност суда за спровођење извршења прописана посебним законом. Јавни извршитељ врши и друга овлашћења која су му поверена одредбама ЗИО или посебног закона. Вршење тих овлашћења подлеже различитим облицима надзора и контроле (Кеча, Кнежевић 2022, 514; Познић, Ракић-Водинелић 2015, 664–665; Ракић-Водинелић 2012, 296–297).

Рад јавних извршитеља надзире Министарство правде. Надзор се може вршити на предлог председника суда за чије подручје је јавни извршитељ именован, по притужби странке или другог учесника у поступку, као и на сопствену иницијативу самог Министарства. У вршењу надзора Министарство је овлашћено да прибавља податке који се односе на доношење одлука и предузимање радњи у одређеном предмету, да врши увид у избор и промену средстава и предмета извршења, да прибави доказе о начину на који је вршено достављање у предмету, да захтева документацију о трошковима поступка, као и да предузима друге радње прописане одредбама чл. 523 ЗИО. Након обављеног надзора, државни службеник Министарства правде дужан је да о томе сачини записник и достави га дисциплинском тужиоцу Министарства правде и дисциплинском тужиоцу Коморе јавних извршитеља. На надзор који врши Министарство правде примењују се одредбе ЗИО и одредбе подзаконског акта који доноси министар правде.

Вршење надзора поверено је и Комори јавних извршитеља. У поступку надзора Комора јавних извршитеља има иста овлашћења као и Министарство правде, а може да предузме и додатне радње прописане одредбама чл. 524 ЗИО, другим законским одредбама и прописима Коморе.

Контролу рада јавних извршитеља врше и судови у поступку одлучивања о правним лековима и правним средствима у извршном поступку. Странкама и учесницима у извршном поступку стоје на располагању бројни правни лекови и правна средства којима могу побијати одлуке и радње јавних извршитеља. У поступку по правним лековима и правним средствима одлучује се о законитости и правилности поступања јавних извршитеља.

Посебан вид одговорности јавних извршитеља јесте дисциплинска одговорност. Јавни извршитељ дисциплински одговара уколико крши законе и друге прописе, ако не испуњава обавезе одређене Статутом, другим прописима и општим актима Коморе, као и због повреде угледа јавних извршитеља (чл. 525 ЗИО). Теже дисциплинске повреде прописују се законом, а лакше Статутом Коморе (чл. 526 ЗИО). Дисциплински поступак се по правилу покреће након спроведеног надзора Министарства или Коморе, али није неопходно да је пре покретања дисциплинског поступка вршен надзор над радом јавног извршитеља. Захтев за утврђивање дисциплинске одговорности могу поднети министар правде, дисциплински тужилац Коморе, дисциплински тужилац Министарства правде и председник Коморе (чл. 536 ЗИО). Дисциплински поступак води Дисциплинска комисија чији је састав одређен законом (чл. 532 ЗИО), а против одлуке Дисциплинске комисије може се покренути управни спор (чл. 541 ЗИО). Најтежа дисциплинска мера која може бити изречена јесте трајна забрана обављања делатности јавног извршитеља.

Постоји и кривичноправна одговорност јавних извршитеља. У складу са чл. 112 ст. 3 т. 3 Кривичног законика¹⁶, јавни извршитељ се сматра службеним лицем (Станковић, Боранијашевић 2020, 701). Одредбама КЗ прописана су кривична дела против службене дужности.

Коначно, јавни извршитељ одговара за штету коју својом кривицом проузрокује у поступку извршења или обезбеђења (чл. 498 ст. 1 ЗИО). За ту штету не одговара Република Србија (чл. 498 ст. 2 ЗИО).¹⁷

¹⁶ Кривични законик – КЗ, *Службени гласник РС* 85/2005, 88/2005 – испр., 107/2005 – испр., 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014, 94/2016, 35/2019, 94/2024 и 63/2026.

¹⁷ Чланом 58 ст. 1 Закона о јавном бележништву – ЗЈБ, *Службени гласник РС*, бр. 31 од 9. маја 2011, 85 од 31. августа 2012, 19 од 27. фебруара 2013, 55 од 23. маја 2014 - др. закон, 93 од 1. септембра 2014 - др. закон, 121 од 5. новембра 2014, 6 од 22. јануара 2015, 106 од 21. децембра 2015, 94 од 28. новембра 2024, 80 од 31. августа 2026, прописано је да је јавни бележник дужан да накнади штету коју је проузроковао у обављању делатно-

Наведене облике надзора и одговорности неопходно је разграничити јер се у пракси често мешају. Видели смо да вршење надзора може бити поверено различитим субјектима, а када је у питању одговорност, поједине врсте одговорности се утврђују у различитим поступцима и не треба их поистовећивати. На то је указао и Врховни суд у својим одлукама и ставовима. Грађанскоправна одговорност за штету коју јавни извршитељ проузрокује у вршењу јавних овлашћења утврђује се у парничном поступку који се покреће тужбом оштећеног лица. Постојање дисциплинске одговорности не представља претходно питање у парничном поступку који се води по тужби оштећеног лица против јавног извршитеља. Тачно је да јавни извршитељ одговара за штету коју проузрокује у поступку извршења и обезбеђења, али истовремено подлеже и дисциплинској одговорности. Дисциплинска одговорност се утврђује у поступку пред Дисциплинском комисијом, а против одлуке Дисциплинске комисије може се покренути управни спор. Супротно томе, грађанскоправна одговорност јавног извршитеља може бити предмет само парничног поступка.¹⁸

сти. Ставом 4 истог члана прописано је да за штету коју проузрокује јавни бележник не одговара Република Србија. Иста решења могу се наћи и у упоредном праву. У складу са чл. 19 ст. 1 Закона о нотарима (јавним бележницима) СР Немачке, нотар (јавни бележник) дужан је да накнади штету коју је намерно или непажњом другом проузроковао повредом своје службене дужности. За ту штету држава не одговара. <https://www.gesetze-im-internet.de/bnoto/BjNR001910937.html>, последњи приступ 30. јула 2026. Чланом 42 ст. 1 Закона о јавном биљежничтву Републике Хрватске прописано је да је јавни биљежник дужан да накнади штету коју је другом проузроковао повредом своје службене дужности. Ставом 2 истог члана прописано је да за проузроковану штету јавни биљежник одговара по општим правилима за накнаду штете коју су учинила службена лица и да за ту штету држава не одговара. <https://www.zakon.hr/z/188/zakon-o-javnom-biljeznistvu>, последњи приступ 30. јула 2026. године. Чланом 34 ст. 1 Закона о јавним извршитељима Црне Горе прописано је да јавни извршитељ целокупном својом имовином одговара за штету коју је другом проузроковао својим незаконитим и неправилним радом током поступка извршења, а ставом 2 истог члана да држава Црна Гора не одговара за штету коју је проузроковао јавни извршитељ. <https://www.javni-izvrstelji.me/>, последњи приступ 30. јула 2026. године.

¹⁸ Правни став усвојен на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда 11. децембра 2018. године. <https://www.vrh.sud.rs/sr/>, последњи приступ 23. јула 2026. године.

4. ОДГОВОРНОСТ ЈАВНОГ ИЗВРШИТЕЉА ЗА ШТЕТУ ПРОУЗРОКОВАНУ НЕЗАКОНИТИМ И НЕПРАВИЛНИМ РАДОМ

Одредбом чл. 35 ст. 2 Устава прописано је да свако има право на накнаду материјалне или нематеријалне штете коју му незаконитим или неправилним радом проузрокује државни орган, ималац јавног овлашћења, орган аутономне покрајине или орган јединице локалне самоуправе. Закон одређује услове под којима оштећени има право да захтева накнаду штете непосредно од лица које је штету проузроковало (чл. 35 ст. 3 Устава). У складу са чл. 172 ст. 1 ЗОО, правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција. Ако за одређени случај није што друго у закону одређено, правно лице има право на накнаду од лица које је штету скривило намерно или крајњом непажњом (чл. 172 ст. 2 ЗОО).

Из цитираних уставних одредаба произлази да се право на накнаду штете због незаконитог и неправилног рада државног органа и имаоца јавног овлашћења остварује према Републици Србији, а да се законом прописује под којим условима оштећени има право да захтева накнаду штете непосредно од лица које је штету проузроковало. С тим у вези, треба указати на различит положај судија и ималаца јавних овлашћења у грађанском судском поступку (јавних извршитеља и јавних бележника).

За штету коју судија проузрокује незаконитим или неправилним радом одговара Република Србија (чл. 7 ст. 1 ЗС).¹⁹ Ако је Република Србија правноснажном пресудом обавезана да исплати накнаду штете због незаконитог или неправилног рада судије, може остварити право на регрес према судији само ако је штета проузрокована намерно (чл. 7 ст. 2 ЗС). Исто важи и ако је Република Србија обавезана да исплати накнаду штете одлуком Уставног суда или одлуком Европског суда за људска права или одлуком неког другог међународног суда (чл. 7 ст. 3 ЗС). Право на регрес према судији Република Србија остварује у парничном поступку који против судије покреће Државно правобранилаштво. Пре покретања парничног поступка Државно правобранилаштво је дужно да затражи мишљење Високог савета судства, у којем већину чине судије (чл. 7 ст. 4 ЗС).

¹⁹ Закон о судијама – ЗС, *Службени гласник РС* 10/2023, 9/2026 и 56/2026.

Супротно приказаним законским одредбама, када су у питању јавни извршитељи и јавни бележници, тужба за накнаду штете проузроковане њиховим радом подноси се непосредно против јавног извршитеља, односно јавног бележника. Они не уживају грађанскоправни имунитет као судије.²⁰ Штавише, законским одредбама је изричито прописано да за штету коју проузрокује јавни извршитељ или јавни бележник не одговара Република Србија (чл. 498 ст. 2 ЗИО и чл. 58 ст. 4 ЗЈБ).

Да би се могло говорити о одговорности јавног извршитеља за штету коју је проузроковао у вршењу јавних овлашћења, неопходно је да је та штета проузрокована незаконитим или неправилним радом. Република Србија одговара за штету коју је судија проузроковао незаконитим или неправилним радом. Без обзира на то да ли је штету проузроковао судија или јавни извршитељ, да би се остварило право на накнаду штете против Републике Србије или против јавног извршитеља, неопходно је да је утврђено постојање незаконитог или неправилног рада. У вези са тим појмом постоје лутања у судској пракси. На то је указао и Врховни (касациони) суд.

²⁰ У једном предмету тужилац је 8. августа 2008. године поднео тужбу Другом општинском суду у Београду против: Републике Србије – Министарства правде и против неколико судија Општинског суда у Панчеву, Окружног суда у Панчеву и Врховног суда Србије, тражећи да суд обавезе тужене да му солидарно, на име надокнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде угледа и права личности, исплате износ од 9.900,00 динара са припадајућом законском затезном каматом од пресуђења па до исплате, као и да му накнаде трошкове поступка. У образложењу тужбе је истакнуто да су тужени причинили штету тужиоцу, тако што је одржан састанак председнице Врховног суда Србије, председника Грађанског одељења тог суда и председника Другог општинског суда у Београду са заступником раније туженог – Министарства одбране, на коме је постигнут начелан став да „тужилац нема право на накнаду штете“ јер му је плата у Војсци била редовно исплаћивана. Решењем Другог општинског суда у Београду П 4163/2008 од 16. септембра 2008. године одбачена је тужба подносиоца уставне жалбе, као недозвољена. У образложењу решења је истакнуто да је тужба недозвољена због недостатка правног интереса за подношење тужбе и да је правним схватањем које је усвојено на седници Грађанског одељења Врховног суда Србије од 15. марта 2007. године заузет став да, на основу међународних стандарда, важећег Устава и Закона о судијама, право на накнаду штете непосредно од судија није подобно за судску заштиту. Окружни суд у Београду је, поступајући по жалби подносиоца уставне жалбе, оспореним решењем Гж 12054/2008 од 23. октобра 2008. године жалбу одбио као неосновану и потврдио решење Другог општинског суда у Београду П 4163/2008 од 16. септембра 2008. године. Уставни суд је у одлуци Уж-1350/2008 од 4. фебруара 2010. године заузео став да су Други општински суд у Београду и Окружни суд у Београду правилно поступили када су одбацили тужбу у односу на тужене судије.

У пресуди Врховног касационог суда донетој у предмету Рев 1947/2021 дати су одговори на спорна питања. Првобитно је вођена парница ради исплате накнаде за извршена улагања на стамбеној згради. Пресудом Основног суда у Панчеву је тужбени захтев у целости одбијен као неоснован. Апелациони суд у Београду је, одлучујући о жалби тужиоца, преиначио пресуду Основног суда у Панчеву и обавезао тужену да исплати одређени новчани износ на име поменутих улагања. На основу те пресуде као извршне исправе поднет је предлог за извршење ради наплате досуђеног новчаног износа. Донето је решење о извршењу, на основу којег је јавни извршитељ донео закључак о спровођењу извршења на непокретности, и то на предметној стамбеној згради. Јавни извршитељ је закључком утврдио вредност непокретности, одржано је јавно надметање и непокретност је додељена купцу, да би на крају био донет закључак о предаји непокретности. Међутим, пресудом Врховног касационог суда преиначена је пресуда Апелационог суда у Београду на основу које је било одређено и спроведено извршење. На основу чињенице да је извршна исправа правноснажно преиначена, извршни дужник (тужена из парничног поступка) је поднео предлог за противизвршење. Међутим, у поступку противизвршења утврђено је да извршни поверилац (тужилац из парничног поступка) не поседује ни покретну ни непокретну имовину, да су му рачуни блокирани, да је предузетничку радњу превео на друго лице. Услед немогућности да наплати своје потраживање у поступку противизвршења извршни дужник је поднео тужбу против Републике Србије за штету проузроковану радњама, односно одлукама поступајућих судија. Првостепени суд је одбио тужбени захтев, а ту одлуку је потврдио и другостепени суд. Одлучујући о ревизији против другостепене пресуде, Врховни суд је закључио да је ревизија неоснована. У образложењу пресуде Врховни суд је навео да одговорност за штету коју проузрокује судија постоји када је штета проузрокована незаконитим (поступање противно закону или другом пропису, односно пропуштање да се закон или пропис примени) или неправилним радом судија (чињење или нечињење противно уобичајеном начину обављања делатности које штети праву и интересу неког лица). Дакле, поступање органа које је у складу са законским прописима или у оквирима његових овлашћења не може представљати незаконит или неправилан рад. Чак и погрешна примена одговарајуће законске норме или погрешна оцена испуњености услова за доношење одређене одлуке не представља сама по себи повреду дужности у вршењу функције за коју би држава одговарала. Устав Републике Србије гарантује самосталност и независност у суђењу, односно право да се изрази мишљење приликом доношења одлуке, за шта

судија ни на који начин не може одговарати. Полазећи од изнетих аргумената, правилно је тужбени захтев одбијен као неоснован, с обзиром на то да није доказано да је постојао незаконит рад државних органа.²¹

У прилог схватању Врховног (касационог) суда треба указати и на меродавне уставне и законске одредбе. Одредбом чл. 144 ст. 1 Устава прописано је да је судија независан и да суди на основу Устава, потврђених међународних уговора, закона, општеприхваћених правила међународног права и других општих аката, донетих у складу са законом. У вршењу судијске функције судија је слободан у заступању свог схватања, у утврђивању чињеница и у примени права (чл. 22 ст. 1 Закона о судијама). Судија није дужан да било коме, па ни другим судијама и председнику суда, објашњава своја правна схватања, утврђено чињенично стање и примену права, изузев у образложењу одлуке или кад то закон посебно налаже (чл. 22 ст. 2 Закона о судијама). Из наведених уставних и законских одредаба произлази да се не може говорити о незаконитом и неправилном раду судије уколико заступа другачије правно схватање или ако примењује погрешну правну норму на конкретну ситуацију или уколико примењује одговарајућу правну норму, али то чини на погрешан начин.

Из пресуде Врховног суда донете у предмету Рев 1028/2025 несумњиво произлази да се ставови који се односе на незаконит и неправилан рад судије примењују и на поступање јавног извршитеља. Јавни извршитељ врши поверена јавна овлашћења у поступку извршења и обезбеђења, односно обавља део надлежности које су раније припадале суду. Јавни извршитељ обавља делатност стручно, у складу са Законом о извршењу и обезбеђењу и другим општим актима, тако да својим радом и понашањем оправдава и учвршћује поверење странака, грађана, судова и других државних органа (чл. 494 ЗИО и чл. 5 Етичког кодекса јавних извршитеља).²² Приликом вршења радњи, у оквиру својих

²¹ Пресуда Врховног касационог суда Рев 1947/2021 од 26. маја 2021. године. Насупрот томе, уколико суд није користио законска овлашћења која му стоје на располагању, може се говорити о незаконитом и неправилном раду суда и одговорности за штету која је услед тога настала за странку у извршном поступку. Ако је у извршном поступку продата имовина извршног дужника која је несразмерно веће вредности у односу на износ потраживања које се намирује, а извршни дужник је предлагао друга средства и предмете извршења који су довољни за намирење потраживања, онда повреда начела сразмере у таквој ситуацији представља незаконит и неправилан рад суда за који је одговорна Република Србија. Осим тога, сам суд је био дужан да води рачуна о примени начела сразмере (пресуда Врховног касационог суда Рев 4947/2018 од 22. фебруара 2019. године).

²² Етички кодекс јавних извршитеља, *Службени гласник РС* 105/2016.

овлашћења и дужности, дужан је да се придржава Устава, закона и других општих аката (чл. 10 Етичког кодекса јавних извршитеља). То значи да јавни извршитељ не може бити позван на одговорност због свог става у погледу тумачења и примене правних норми. Одлуке и радње јавног извршитеља подлежу судској контроли у поступку по правним лековима и правним средствима. Примењујући одредбе ЗИО и ЗПП, суд који одлучује о правном леку има овлашћење да те одлуке потврди, укине или преиначи. Исто тако има овлашћење и да укине предузете радње јавног извршитеља. Укидање или преиначење одлуке јавног извршитеља, односно укидање неке његове радње због постојања законом прописаних разлога није довољно да би се могло говорити о незаконитом или неправилном раду јавног извршитеља, па самим тим ни о одговорности за штету, у смислу чл. 498 ст. 1 ЗИО. Овлашћења јавног извршитеља прописана су одредбама ЗИО, а могу бити прописана и одредбама посебног закона. Ако јавни извршитељ доноси одлуке и предузима радње на чије је доношење односно предузимање законом овлашћен, не може бити позван на одговорност због свог правног става, чак и када је суд преиначио или укинуо одлуку јавног извршитеља или је укинуо неку његову радњу.

5. УМЕСТО ЗАКЉУЧКА

За јавног извршитеља може се именовати дипломирани правник са положеним правосудним испитом и испитом за јавног извршитеља и који има најмање две године радног искуства на пословима правне струке након положеног правосудног испита, ако испуњава и друге услове прописане одредбама чл. 471 ЗИО. У те услове спада и завршена почетна обука чији програм и трајање прописује Комора јавних извршитеља. Поређења ради, за судију основног суда може се изабрати дипломирани правник који је положио правосудни испит и који након положеног правосудног испита има три године радног искуства у правној струци, ако испуњава остале услове прописане Законом о судијама. Јавни извршитељ мора имати најмање две године радног искуства након положеног правосудног испита, али се од њега, осим положеног правосудног испита, тражи и положен посебан испит за јавног извршитеља (Бодирога 2026, 663).

Једна од најважнијих дужности јавног извршитеља након отпочињања делатности јесте дужност стручног усавршавања. Јавни извршитељ је у обавези да похађа редовну стручну обуку (чл. 499 ст. 1 ЗИО). Евиденцију о похађању редовне стручне обуке и других

облика стручног усавршавања води Комора јавних извршитеља (чл. 499 ст. 2 ЗИО). У надлежности Коморе је и прописивање програма стручног усавршавања (чл. 499 ст. 3 ЗИО). О похађању почетне обуке и редовне стручне обуке Комора је дужна да обавести Министарство правде (чл. 499 ст. 5 ЗИО). Јавни извршитељ је дужан да стално прати прописе, судску праксу и праксу јавних извршитеља, као и да обнавља, усавршава и проширује своје правничко и опште образовање не занемарујући ниједну област права (чл. 5 ст. 2 Етичког кодекса јавних извршитеља). Уколико неоправдано одбије да се стручно усавршава, то представља тежу дисциплинску повреду (чл. 527 ст. 1 т. 22 ЗИО).

У правној теорији се истиче да када професија којом се штетник бави захтева професионално образовање и практичну обуку, онда се на таквог штетника примењују правила о одговорности стручњака (Караникић Мирић 2024, 542).²³ Када су у питању јавни извршитељи, треба утврдити да ли су у свему поступали у складу са повереним јавним овлашћењима, односно да ли је такво поступање било у складу са законима и другим прописима који уређују њихов рад. Уколико је јавни извршитељ доносио одлуке и предузимао радње на које је овлашћен законом и подзаконским актима, поштујући дужности прописане одредбама ЗИО и других прописа, не може се говорити о незаконитом и неправилном раду јавног извршитеља, независно од тога да ли су његове одлуке потврђене, укинуте или преиначене у поступку по правним лековима. Јавни извршитељ има право на свој правни став, односно право на своје тумачење правних норми које се примењују у конкретном извршном поступку или поступку обезбеђења. Другачији правни став суда који одлучује у поступку по правном леку не значи да је рад јавног извршитеља незаконит или неправилан нити се због тога може засновати одговорност јавног извршитеља за штету, у смислу чл. 498 ст. 1 ЗИО.

²³ Пажња доброг стручњака помиње се у чл. 18 ст. 2 ЗОУ. У складу са том законском одредбом, страна у облигационом односу дужна је да у извршавању обавезе из своје професионалне делатности поступа са повећаном пажњом, према правилима струке и обичајима (пажња доброг стручњака).

ЛИТЕРАТУРА

- [1] Бодирога, Никола. 2026. *Грађанско процесно право*. Београд: Правни факултет Универзитета у Београду.
- [2] Бодирога, Никола. 1/2014. О уставности извршења потраживања путем приватних извршитеља. *Анали Правног факултета у Београду* 62: 114–130.
- [3] Караникић Мирић, Марија. 2024. *Облигационо право*. Београд: Службени гласник.
- [4] Кеча, Ранко, Марко С. Кнежевић. 2022. *Грађанско процесно право*. 19. измењено и допуњено издање. Београд: Службени гласник.
- [5] Ракић-Вединелић, Весна. 2012. *Правосудно организационо право*. Београд: Службени гласник – Правни факултет Универзитета Унион.
- [6] Познић, Боровоје, Весна Ракић-Вединелић. 2015. *Грађанско процесно право*. 17. измењено и допуњено издање. Београд: Службени гласник – Правни факултет Универзитета Унион.
- [7] Станковић, Гордана, Владимир Боранијашевић. 2020. *Грађанско процесно право*. Ниш: Свен.

Nikola BODIROGA, PhD

Professor, University of Belgrade Faculty of Law,
Member of the Serbian High Judicial Council, Serbia

LIABILITY OF A PUBLIC ENFORCEMENT OFFICER FOR DAMAGE CAUSED IN THE EXERCISE OF PUBLIC POWERS: A REVIEW OF THE SERBIAN SUPREME COURT'S JUDGMENT

Summary

The delegation of public powers from the courts to public enforcement officers within the enforcement procedure raises the issue of the supervision of the work of the new judicial professionals. Public enforcement officers are supervised by the Serbian Ministry of Justice and the Chamber of Public Enforcement Officers, and any irregularities identified during such supervision can give rise to disciplinary proceedings. The courts decide on legal remedies and other legal means directed against the public enforcement officer's decisions and actions. Judicial mechanisms of legal control are regulated by law, and supervision by the Ministry of Justice and the Chamber of Public Enforcement Officers is regulated by law and bylaws. Liability of the public enforcement officer for damage caused in the exercise of public powers is regulated by a single statutory provision, which has given rise to uncertainties in judicial practice. This paper analyses the Serbian Supreme Court's judgment addressing disputed legal issues.

Key words: *Public enforcement officer. – Exercise of public powers. – Liability for damages. – The Supreme Court of Serbia.*

Article history:

Received: 31. 7. 2026.

Accepted: 19. 8. 2026.